

Evaluering af Vækstforum Hovedstaden 2014-17

August, 2017

Indholdsfortegnelse

Kapitel 1 Sammenfatning og anbefalinger	3
1.1 Styrker og forbedringstiltag	3
Kapitel 2 Baggrund	6
2.1 Evalueringens formål	6
2.2 Metode og datagrundlag	7
Kapitel 3 Vækstforum som ramme for regional udvikling og vækst.....	8
3.1 Vækstforums mål og virkemåde	8
3.2 ReVUS som strategisk ramme	10
3.3 Ejerskab til vækstforum i de deltagende organisationer	11
Kapitel 4 Vækstforums prioritering af regionale vækst og udviklingsmidler	14
4.1 Om EU's strukturfondsmidler og regionale udviklingsmidler	14
4.2 Vækstforums prioritering af udviklingsmidler	14
Kapitel 5 Forberedelse og gennemførelse af møder i Vækstforum	18
5.1 Generelt om mødeforberedelse og gennemførelse	18
5.2 Vurdering af organisering og mødeforberedelse	19
Kapitel 6 Opmærksomhedspunkter i den næste vækstforumperiode	22
6.1 Vækstforums arbejdsform	22

Kapitel 1

Sammenfatning og anbefalinger

1.1 STYRKER OG FORBEDRINGSTILTAG

Denne evaluering skal belyse status og fremdrift for arbejdet med at etablere Vækstforum Hovedstaden som en drivkraft for at mobilisere regionale ressourcer i fælles løsninger på regionens centrale vækstudfordringer.

Vækstforum Hovedstadens indsats og arbejdsform blev senest evalueret i 2013 som afslutning på den foregående vækstforumperiode. Den tidligere evaluering pegede både på styrker og forbedringsområder ved arbejdsformen, som parterne omkring Vækstforum efterfølgende har arbejdet videre med i indeværende periode.

Vækstforum Hovedstaden har i indeværende periode bl.a. haft fokus på at;

- Styrke det aktive medejerskab blandt regionale nøgleaktører og samarbejdspartnere til den regionale erhvervsudviklingsstrategi og de opstillede mål.
- Sikre at det er initiativer med stor potentiel effekt og stærkt erhvervspolitisk rationale, som forelægges og prioriteres af Vækstforum.
- Sikre sammenhæng mellem den regional vækst- og udviklingsstrategi (ReVUS) og Vækstforums prioriteringer af konkrete initiativer og indsatser.

I denne evaluering af Vækstforum Hovedstadens arbejdsform i perioden 2014-17 er der bl.a. fokus på at belyse, om de ovennævnte tiltag har bidraget til at styrke Vækstforums arbejdsform og sikre øget engagement, ejerskab og effekt af indsatsen.

Evalueringen baserer sig dels på kvalitative interviews med et bredt udsnit af Vækstforum Hovedstadens medlemmer, rådgivningsgruppen samt vækstforumsekretariatet. Dels en spørgeskemaundersøgelse blandt medlemmerne og arbejdsgruppen, som er sammenlignelig med undersøgelsen fra 2013.

Overordnet viser evalueringen, at der inden for en række områder er sket markante fremskridt siden 2013. Men resultaterne peger også på, at der fortsat er en række områder, hvor arbejdsformen kan styrkes. Evalueringen er struktureret omkring følgende hovedtemaer;

- Vækstforum som ramme for regional udvikling og vækst.
- Vækstforums prioritering af regionale vækst- og udviklingsmidler.
- Vækstforums arbejdsform, herunder forberedelse og gennemførelse af møder.

Det følgende giver en kort sammenfatning af evalueringens væsentligste indsigter og anbefalinger på hvert af disse områder.

Vækstforum som ramme for at sikre regional udvikling og vækst

Der er en generelt stor opbakning til Vækstforums rolle og funktion blandt aktørerne i og omkring Vækstforum. Omkring 90 procent af medlemmerne erklærer sig helt eller delvist enige i, at ideen med et regionalt vækstforum er fornuftig.

Der er ligeledes bred enighed om, at den regionale vækst og udviklingsstrategi (ReVUS) udgør et godt, strategisk grundlag for at prioritere vækstindsatsen.

Evalueringen viser dog også, at der fortsat er et betydeligt rum for at styrke ejerskabet og engagement i Vækstforums arbejde. Mindre end halvdelen af de adspurgte oplever, at Vækstforums arbejde bidrager til at sætte en regional dagsorden, som har afsmittende effekt på tænkningen i egen organisation. På dette punkt har der ikke været fremskridt i forhold til den foregående Vækstforumperiode.

Blandt interviewpersonerne gives flere forskellige forslag til, hvordan ejerskabet og engagementet i og omkring Vækstforums arbejde kan styrkes.

Anbefalingerne knytter sig særligt til en indsats på tre områder:

- En særlig indsats for at styrke Vækstforum Hovedstadens eksterne kommunikation og dagsordenssættende rolle fx gennem arrangementer, analyser og andre tiltag, som bidrager til at løfte Hovedstaden/Greater Copenhagens vækstudfordringer højere op på vækstdagsordenen.
- Afsætte en mindre pulje af midler som Vækstforum Hovedstaden kan anvende til igangsættelse af analyser, fx om Hovedstadens vækstpotentialer og - udfordringer, styrkepositioner, nye trends og teknologier, mv.
- Styrke Vækstforum Hovedstadens udadvendte rolle og samspillet med nationale og kommunale strategier og indsatser, herunder fortsætte arbejdet omkring Greater Copenhagen og styrke samarbejdet med Danmarks Vækstråd.

Vækstforums prioritering af regionale vækst- og udviklingsmidler

En vigtig opgave for Vækstforum Hovedstaden består i at overvåge de regionale vækstvilkår og prioritere konkrete initiativer, som adresserer kritiske vækstudfordringer. For denne del af Vækstforums arbejde kan der spores en markant fremgang i andelen af positive vurderinger.

Omkring 95 procent af de adspurgte medlemmer erklærer sig enige i, at der er god sammenhæng mellem Vækstforums strategiske mål, og de initiativer der prioriteres. Og knap 80 procent erklærer sig enige i, at der sker en effektiv opfølgning på initiativernes fremdrift. Det er næsten en fordobling i andelen af positive svar i forhold til foregående periode.

Der er også klare fremskridt at spore, når der spørges til, om initiativudviklingen sikrer, at det er initiativer med stor effekt, der forelægges Vækstforum. Stigningen i de overvejende positive svar er bl.a. et resultat af en mere tematiseret ansøgningsproces, og at Vækstforum har prioriteret større, mere slagkraftige initiativer.

Det er dog stadig kun omkring halvdelen af medlemmerne som er enige i, at det er de initiativer med størst mulig effekt, der forelægges Vækstforum. Det blandede resultat dækker over, at en del medlemmer oplever, at mulighederne for at støtte nye typer af projekter med stor potentiel effekt, men også en højere grad af risiko, herunder projekter fra nye erhvervsfremmeaktører, er blevet begrænsede.

Blandt interviewpersonerne peges på følgende konkrete tiltag til en styrket udmøntning af strukturfonds- og regionale udviklingsmidler.

- At Vækstforum i højere grad formulerer konkrete vækstudfordringer som ansøgerne skal give svar og løsninger på, herunder at videngrundlaget omkring regionens kritiske vækstbarrierer styrkes.
- At der reserveres en mindre pulje af de regionale udviklingsmidler til igangsættelse og afprøvning af mere nyskabende og mere risikofyldte projekter med stor potentiel effekt.
- At etablere klarere kriterier for længde og format på ansøgninger – og hårdere frasortering af ansøgninger, hvis ikke formalia overholdes.

Mødeform og mødemateriale

Der er en høj grad af tilfredshed med det mødeforberede arbejde og materialet til Vækstforum. Og graden af tilfredshed har været stigende. Således erklærer 90 procent af medlemmerne sig helt eller delvist enige i, at det mødeforbedrede arbejde er af høj kvalitet. Der er også en stigende andel som vurderer, at der på møderne er god balance mellem strategiske drøftelser og mere konkret sagsbehandling.

Samtidig er der også en stigende andel af medlemmerne i Vækstforum som mener, at effekten af Vækstforums arbejde kunne øges ved at udvikle ændrede mødeformer med bedre mulighed for at drøfte regionale udfordringer, relevante virkemidler mv.

Konkrete forslag til styrkede mødeformer er bl.a. at;

- Reservere enkelte vækstforummøder til drøftelse af særlige mærkesager, konkretisere vækstudfordringer og drøfte, hvilke virkemidler der er mest relevante at bringe i spil.
- Fortsætte indsatsen for at styrke sammenhængskraften i Vækstforum Hovedstaden, bl.a. ved øget brug af workshops, studieture, innovative mødeformater og netværksaktiviteter mellem møderne, mv.

Kapitel 2

Baggrund

2.1 EVALUERINGENS FORMÅL

Siden Strukturreformen i 2007 har de regionale vækstfora haft en vigtig funktion som omdrejningspunkt for at prioritere og igangsætte initiativer, der adresserer regionale vækstudfordringer og skabe et bredt ejerskab til vækstindsatsen fra virksomheder, videninstitutioner og offentlige myndigheder i regionen.

Vækstforum Hovedstaden har, i de ti år der er gået, arbejdet systematisk med at udvikle en engagerende og inddragende arbejdsform.

Vækstforum Hovedstadens indsats og arbejdsform blev senest evalueret i 2013 ved afslutningen af den sidste vækstforumperiode¹. Evalueringen pegede både på styrker og forbedringsområder ved arbejdsformen, som parterne omkring Vækstforum efterfølgende har arbejdet videre med i indeværende periode.

Vækstforum Hovedstaden har siden bl.a. haft fokus på at;

- Styrke det aktive medejerskab blandt regionale nøgleaktører og samarbejdspartnere til den regionale erhvervsudviklingsstrategi og de opstillede mål.
- Sikre at det er initiativer med stor potentiel effekt og stærkt erhvervspolitisk rationale, som forelægges og prioriteres af Vækstforum.
- Sikre sammenhæng mellem den regionale vækst- og udviklingsstrategi (REVUS) og Vækstforums prioriteringer af konkrete initiativer og indsatser.

Erfaringsopsamling og læring om styrker og udfordringer er et vigtigt led i at styrke Vækstforums værdiskabelse, og sikre at det vedbliver at være attraktivt at sidde med om bordet for nøgleaktører med aktier i den regionale vækst og udvikling.

Formålet med denne evaluering er belyse, hvilke elementer i arbejdsformen det nuværende Vækstforum vurderer som styrker og udfordringer ved Vækstforums arbejdsform og organisering i perioden 2014-17. Erfaringerne skal opsamles og dokumenteres med henblik på, at Vækstforum sekretariatet og det kommende Vækstforum kan bygge videre på de elementer, der har fungeret godt, og adressere relevante forbedringsområder.

Et vigtigt element i denne evaluering er også at belyse, i hvilket omfang de forbedringsområder, der blev identificeret i den tidligere evaluering, er blevet fulgt op med konkrete tiltag og om indsatsen har haft effekt som forventet. Evalueringen fokuserer således på at vurdere;

¹ IRIS Group (2013): "Evaluering af Vækstforum Hovedstadens virke 2010-13"

- Vækstforums arbejde med strategiudvikling og sikring af ejerskab blandt vigtige regionale interessenter i den fælles vækstindsats, herunder belyse erfaringerne med ReVUS som ramme for Vækstforums prioritering af de regionale udviklingsmidler.
- Vækstforums arbejde med initiativudvikling, herunder arbejdsformens betydning i forhold til at inddrage og engagere vigtige aktører.
- Vækstforums organisering, mødeformater og medlemmernes oplevelse af kvaliteten af sekretariatsbetjeningen og det materiale der danner udgangspunkt for møderne.

2.2 METODE OG DATAGRUNDLAG

Grundlaget for evalueringen baserer sig på data fra følgende aktiviteter;

- *Desk research af relevant materiale:* Der er lavet en grundig desk research af relevant materiale som fx ReVUS, mødemateriale fra vækstforummøder, materiale fra ansøgningsrunder, etc.
- *Kvalitative interview:* Der er gennemført kvalitative interview med ca. halvdelen af medlemmerne i Vækstforum med repræsentanter fra sekretariatet og fra rådgivningsgruppen.
- *Spørgeskemaundersøgelse:* Der er gennemført en bredt dækkende spørgeskemaundersøgelse blandt samtlige medlemmer af Vækstforum og repræsentanter i arbejdsgruppen til Vækstforum. Endvidere trækkes på resultaterne fra en tilsvarende spørgeskemaundersøgelse gennemført blandt medlemmer af Vækstforum og arbejdsgruppen i 2013.

Kapitel 3

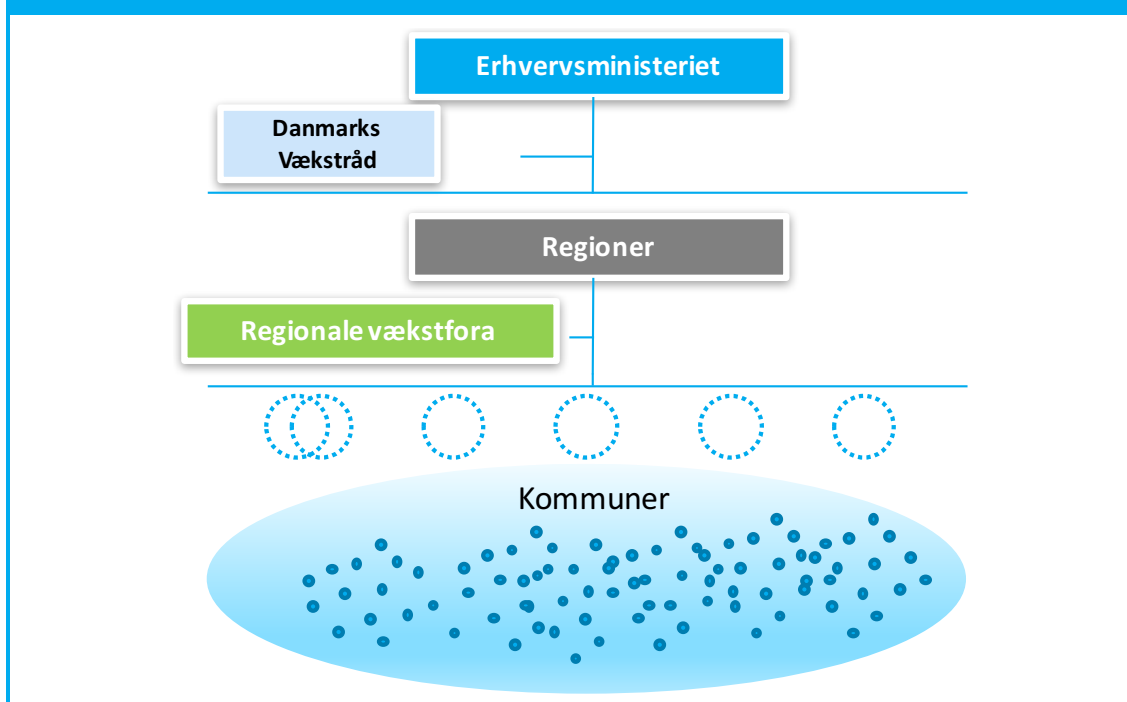
Vækstforum som ramme for regional udvikling og vækst

3.1 VÆKSTFORUMS MÅL OG VIRKEMÅDE

Vækstforum spiller en vigtig rolle som et regionalt knudepunkt, der samler virksomheder, uddannelsesinstitutioner, myndigheder og organisationer i arbejdet med at løse centrale vækstudfordringer på regionalt niveau.

De regionale vækstfora har bl.a. ansvar for at overvåge vækstvilkårene i de danske regioner og prioritere vækstskabende initiativer. De regionale vækstfora spiller således en central rolle for at adressere vækstudfordringer, der går på tværs af kommunerne og samle erhvervspolitiske aktører om fælles løsninger, der kan øge regionens bidrag til Danmarks samlede vækst og værdiskabelse, jf. figur 3.1.

Figur 3.1. Vækstforums rolle i erhvervsfremmesystemet

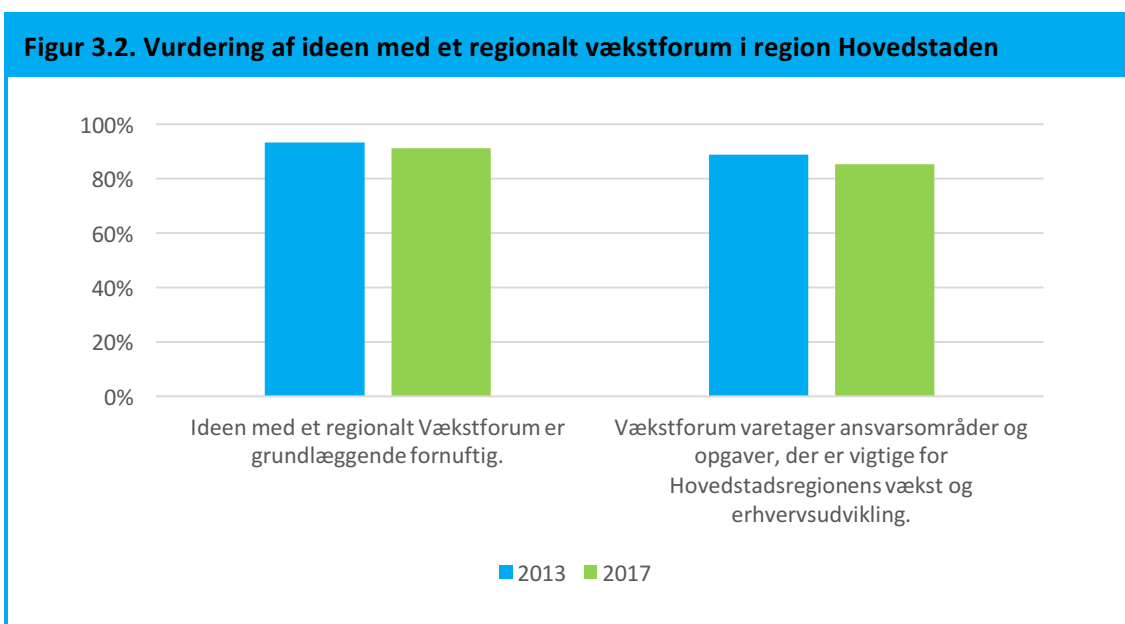
Note: De stiplede ringe illustrerer de regionale vækstfora. Der er ét vækstforum i hver region bortset fra Hovedstadsregionen, som har to (et for hhv. Bornholm og øvrige del af Hovedstadsregionen).

Kilde: IRIS Group.

Vækstforum udfylder en vigtig nøglerolle i rummet mellem den nationale og den lokale erhvervs- og vækstindsats. Vækstforum har følgende hovedopgaver ifølge lov om erhvervsfremme:

- Udarbejde bidrag, der omhandler de erhvervs- og vækstrettede dele af den regionale vækst- og udviklingsstrategi, der sætter fokus på regionale vækstudfordringer og indkredser områder, hvor der er potentiale for at styrke de regionale vækstvilkår.
- Udvikle konkrete tiltag, som vækstfora vil iværksætte som opfølgning på den regionale vækst- og udviklingsstrategi.
- Analysere og overvågede regionale vækstvilkår med henblik på at sikre, at strategier og indsatser hviler på et solidt, faktabaseret videngrundlag.
- Inden for den regionale vækst- og udviklingsstrategi at udvikle og afgive indstilling om medfinansiering af regionale udviklingsaktiviteter til regionen og til staten om tilskud fra EU's strukturfondsmidler.

Både spørgeskemaundersøgelsen og de interview, der danner grundlag for evalueringsarbejdet, viser, at der er bred opbakning til Vækstforums rolle og funktion blandt de aktører, som er involveret i arbejdet, jf. figur 3.2.

Kilde: IRIS Group. Spørgeskema blandt medlemmer af Vækstforum og den administrative arbejdsgruppe.

Tæt ved 90 procent af de adspurgte medlemmerne af Vækstforum og arbejdsgruppen er helt eller delvist enige i, at ideen med et regionalt vækstforum er fornuftig. Og en næsten tilsvarende høj andel vurderer, at Vækstforum varetager opgaver, der er vigtige for Region Hovedstadens vækst og erhvervsudvikling.

Det fremgår, at andelen af medlemmer som vurderer, at Vækstform er et relevant forum, er på samme høje niveau som i den tidligere vækstforumperiode.

Interviewene med udvalgte vækstforummedlemmer bekræfter, at der overordnet er bred opbakning til ideen med Vækstforum, men der er også medlemmer, som giver udtryk for kritiske synspunkter.

Et kritikpunkt, som nævnes af flere, går på, at Vækstforum Hovedstaden samlet set er for stort et administrativt og personmæssigt set-up, hvis hovedopgaven alene er at vurdere, prioritere og indstille ansøgninger til de regionale midler og strukturfondsmidler.

Det er derfor centralt, at der udvikles en arbejdsform, hvor der er bedre rum for at rejse vigtige strategiske drøftelser. Samtidig skal mindre væsentlige beslutninger i højere grad kunne klares mellem møderne, uden at alle medlemmer af Vækstforum nødvendigvis bliver involveret. Det er vigtigt i den forbindelse at være opmærksom på, at denne kritik er forsøgt imødekommet ved at give Formandskabet mandat til at træffe beslutning i en række sager – også imellem møderne.

3.2 REVUS SOM STRATEGISK RAMME

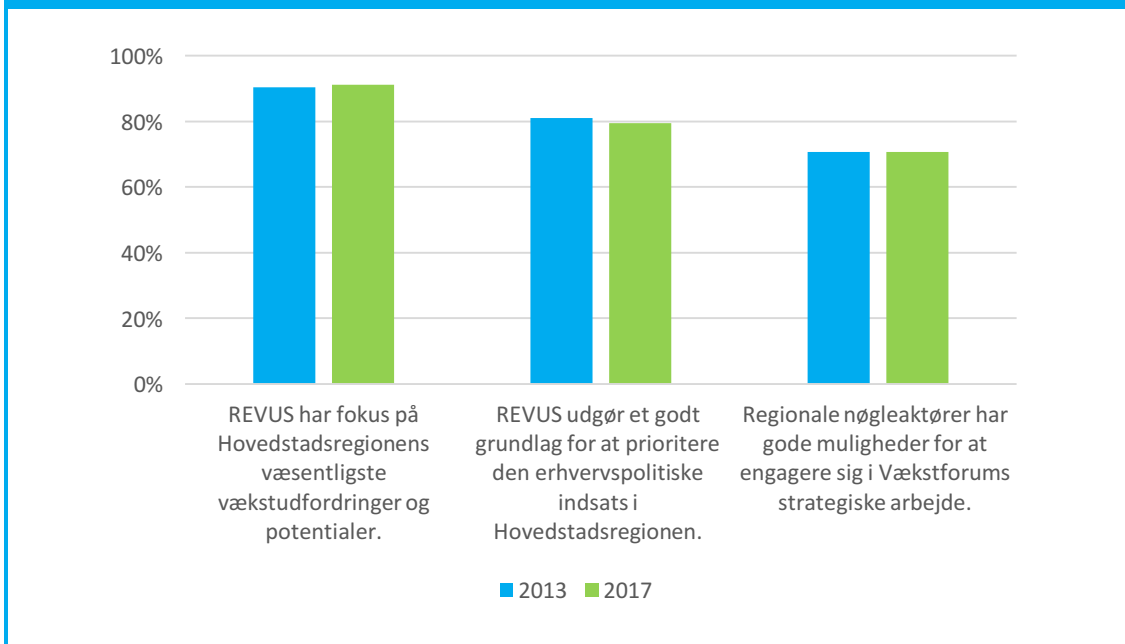
I følge "Lov om erhvervsfremme og regional udvikling" skal de regionale vækstfora give indspil til de vækstrettede dele af den Regionale Vækst og Udviklingsstrategi (ReVUS), der også skal fungere som den strategiske ramme for Vækstforums prioriteringer.

Det er en væsentlig ændring i forhold til foregående vækstforumperioder, hvor Vækstforum tidligere har udarbejdet en selvstændig erhvervs- og vækststrategi. Denne ændring i loven bunder bl.a. i et ønske om at sikre stærkere sammenhæng i det strategiske grundlag for hhv. Regionens og Vækstforums erhvervs- og vækstrettede arbejde.

Ændringen har bl.a. betydet, at Vækstforum Hovedstaden i højere grad er blevet inddraget og givet mulighed for at påvirke de dele af ReVUS, der handler om vækst og erhvervsudvikling. Vækstforum har bl.a. på et tidligt tidspunkt drøftet væsentlige prioriteringer og satsningsområder og givet indspil til strategiarbejdet og de erhvervs- og vækstpolitiske dele af ReVUS har været drøftet og godkendt i Vækstforum.

Spørgeskemaundersøgelsen viser, at der er udbredt tilfredshed med ReVUS som strategisk-ramme for Vækstforums arbejde og tilfredshed med involvering i strategiprocesen, jf. figur 3.3.

Figur 3.3. Vurdering af ReVUS som ramme for Vækstforums arbejde

Kilde: IRIS Group. Spørgeskema blandt medlemmer af Vækstforum og den administrative arbejdsgruppe.

Resultaterne viser, at størstedelen af medlemmerne af Vækstforum Hovedstaden og arbejdsgruppen vurderer, at ReVUS udgør en solid ramme for Vækstforums arbejde. De vurderer desuden, at ReVUS både sætter fokus på de væsentligste vækstudfordringer og udgør et godt prioriteringsgrundlag. Andelen der vurderer, at strategiprocesen har sikret gode muligheder for at væsentlige interessenter kunne engagere sig i Vækstforums arbejde, er lidt mindre, men fortsat ganske høj (ca. 70 procent). Det er samme niveau som i den foregående evaluering fra 2013.

Blandt de interviewede vækstforummedlemmer er der også bred opbakning til ReVUS som fælles strategi, og der er generelt positive tilkendegivelser omkring de muligheder, der gives for at engagere sig i strategiprocesen og påvirke det strategiske indhold i ReVUS. Flere af de interviewede peger dog på, at det forudsættes, at aktørerne i høj grad selv er opsøgende og søger indflydelse, mens det er mere sparsomt, hvad Vækstforum og regionen gør for aktivt at styrke interessenters og nøgleaktørers involvering i strategiarbejdet. Det afspejler sig også ved, at der er en andel på ca. 30 procent, som ikke erklærer sig enige i, at der er gode muligheder for at engagere sig i vækstforums strategiske arbejde.

3.3 EJERSKAB TIL VÆKSTFORUM I DE DELTAGENDE ORGANISATIONER

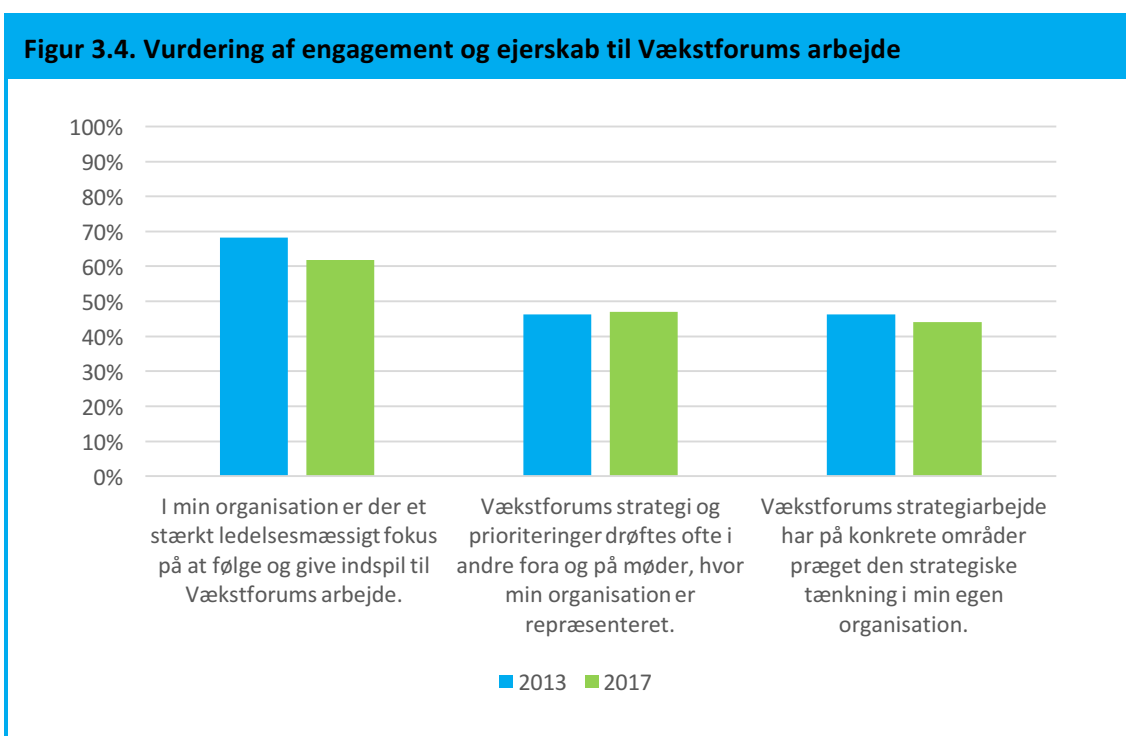
Vækstforum skaber ikke alene resultater gennem sit arbejde med at prioritere regionale vækstinitiativer. Vækstforum bidrager også til den regionale vækst og -erhvervsudvikling ved at fremme engagement og ejerskab omkring vækstudfordringer og løsninger. En del af Vækstforums effektskabelse opnås mere indirekte ved at motivere vigtige regionale aktører til at adressere væsentlige vækstudfordringer.

I indeværende vækstforumperiode er der iværksat en række tiltag for at styrke deltagernes ejerskab til Vækstforum Hovedstadens arbejde. Blandt de væsentligste tiltag hører;

- Et bredere formandskab hvor også de faglige organisationer har fået plads.
- Afprøvning af nye/ændrede mødeformater, med fokus på oplæg fra udvalgte vækstforummedlemmer og større rum for strategiske diskussioner blandt medlemmerne i vækstforum.
- Studieture i samarbejde med Vækstforum Sjælland med henblik på at give inspiration, bygge netværk styrke kendskabet blandt væsentlige erhvervs- og vækstpolitiske aktører.

Blandt de interviewede vækstforummedlemmer peger flere på vigtigheden af at styrke nøgleaktørernes engagement og ejerskab til Vækstforum Hovedstadens arbejde. Flere af de interviewede giver udtryk for at de tiltag, som er taget i indeværende periode, har været gode og er skridt i en rigtig retning, men giver samtidig udtryk for, at der fortsat er meget, som kan gøres.

Det afspejler sig også i resultaterne fra spørgeskemaundersøgelsen, hvor medlemmer af Vækstforum og arbejdsgruppen bl.a. er blevet spurgt til deres eget engagement og ejerskab til Vækstforums arbejde, jf. figur 3.4.

Kilde: IRIS Group. Spørgeskema blandt medlemmer af Vækstforum og den administrative arbejdsgruppe.

Selvom der er iværksat en række tiltag for at styrke ejerskabet til Vækstforum Hovedstadens arbejde, har det ikke resulteret i et stærkere ledelsesmæssigt engagement sammenlignet med foregående vækstforumperiode. Det er fortsat kun lidt under halvdelen af de adspurgte medlemmer, der oplever, at Vækstforums arbejde bidrager til at sætte en regional dagsorden, som har en afsmittende effekt på den strategiske tænkning i medlemmernes egen organisation.

Interview med medlemmerne af Vækstforum peger bl.a. på at en grund til, at Vækstforums arbejde ikke fylder meget i drøftelserne i regionale fora og i de strategiske drøftelser i egen organisation, bl.a. hænger sammen med, at den regionale strategi har et relativt højt abstraktionsniveau og de konkrete indsatser ofte er rettet mod en relativt snæver målgruppe af virksomheder og/eller først forventes at have en effekt på relativt lang sigt.

En del medlemmer oplever, at det kan være vanskeligt at gøre arbejdet i Vækstforum nærværende og vedkommende for relevante interessenter og samarbejdspartnere.

Flere medlemmer efterspørger et stærkere fokus på indsatser med en mere konkret og umiddelbar effekt på den regionale vækst og erhvervsudvikling.

Samtidig efterlyses et stærkere fokus på Vækstforums eksterne kommunikation og formidling omkring sit arbejde, herunder ikke mindst et stærkere fokus på at styrke Vækstforum Hovedstadens rolle som dagsordensættende når det handler om at indkredse og udvikle løsninger på kritiske, regionale vækstudfordringer.

Kapitel 4

Vækstforums prioritering af regionale vækst og udviklingsmidler

4.1 OM EU'S STRUKTURFONDSMIDLER OG REGIONALE UDVIKLINGSMIDLER

En central opgave for Vækstforum handler om at indkalde og prioritere ansøgninger til initiativer, der kan styrke Hovedstadsregionens vækst og erhvervsudvikling.

Vækstforum Hovedstaden råder i perioden 2014-2020 over en økonomisk ramme på 342 mio. kr. fra EU's strukturfonde, som kan investeres i konkrete vækstskabende tiltag i Region Hovedstaden. Hertil kommer de regionale udviklingsmidler, som udgør 48,2 mio. kr. på årsbasis.

Vækstforum Hovedstaden har sammen med sekretariatet et vigtigt ansvar for at tilrettelægge en ansøgningsproces, som sikrer, at der udvikles initiativer, som adresserer de indsatsområder og vækststudfordringer, som er fastlagt i ReVUS. Det handler både om at stimulere til partnerskaber, sikre engagement fra nøgleaktører og tilrettelægge en proces, der sikrer at de bedste og mest vækstskabende initiativer bliver prioriteret i Vækstforum.

4.2 VÆKSTFORUMS PRIORITERING AF UDVIKLINGSMIDLER

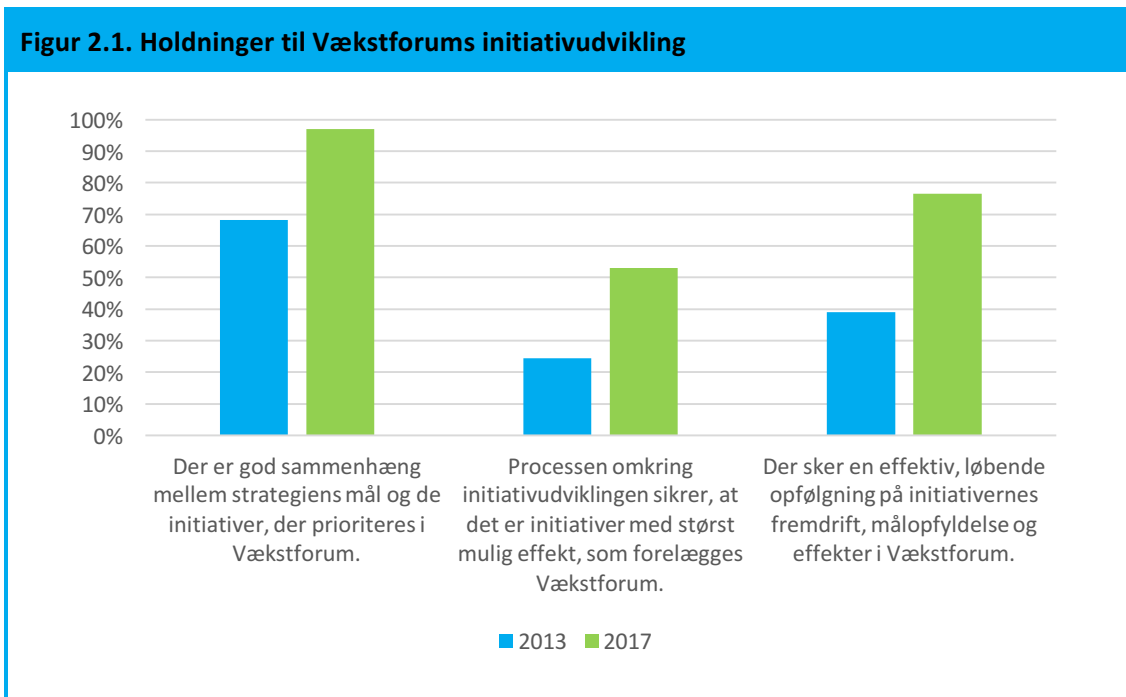
I evaluering fra 2013 var prioriteringen af udviklingsmidler et af de fokusområder, hvor evalueringen tegnede det mest blandede billede af Vækstforums virke. Som en gennemgående udfordring pegede evalueringen på en manglende sammenhæng mellem strategi og initiativudvikling. Desuden pegede evalueringen på, at de prioriterede projekter generelt var små og fragmentariske.

Vækstforum Hovedstaden har i indeværende periode gennemført en række tiltag med henblik på at sikre, at der prioriteres indsatser med størst mulig effekt. Det gælder bl.a.;

- Et fokus på større, men færre projekter, med mere kritisk masse og stærkere organisatorisk kapacitet ift. at løfte projekterne.
- Tematiserede calls, der følger REVUS' prioriteringsområder.
- Informationsmøder/workshops, hvor potentielle samarbejdspartnere kan finde hinanden.
- Løbende bestræbelser på at styrke samspillet i processen mellem rådgivningsgruppen og sekretariatet.

I nærværende evaluering tegner både spørgeskema- og interviewundersøgelsen et markant mere positivt billede af Vækstforums arbejdsform i udviklingen og prioriteringen af konkrete initiativer.

Spørgeskemaundersøgelsen viser, at der er sket en markant stigning inden for alle holdnings-spørgsmål, der relaterer sig til udviklingen, jf. figur 4.1. Både i forhold til sammenhængen mellem ReVUS og udviklingen samt opfølgningen på initiativernes målopfyldning og effekter er der sket markante fremskridt.

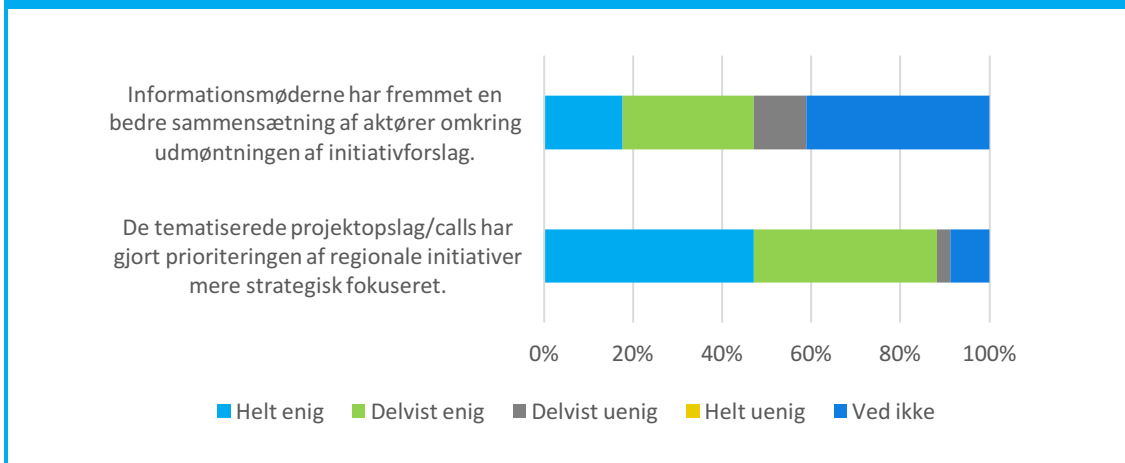

Kilde: IRIS Group. Spørgeskema blandt medlemmer af Vækstforum og den administrative arbejdsgruppe.

De interviewede vækstforummedlemmer udtrykker generelt en positiv holdning til de nye tiltag, herunder introduktionen af indledende informationsmøder, der ifølge interviewpersonerne fungerer godt som en platform for "matchmaking" mellem relevante aktører, der kan finde sammen omkring udarbejdelsen af projektansøgninger.

Det samme er i endnu højere grad tilfældet for introduktionen af tematiserede ansøgningsrunder, der har skabt betydelig bedre sammenhæng mellem strategi og initiativudvikling. Denne holdning afspejles også af spørgeskemaundersøgelsen, jf. figur 4.2.

Figur 4.2. Vurdering af organisering og mødeform

Kilde: IRIS Group. Spørgeskema blandt medlemmer af Vækstforum og den administrative arbejdsgruppe.

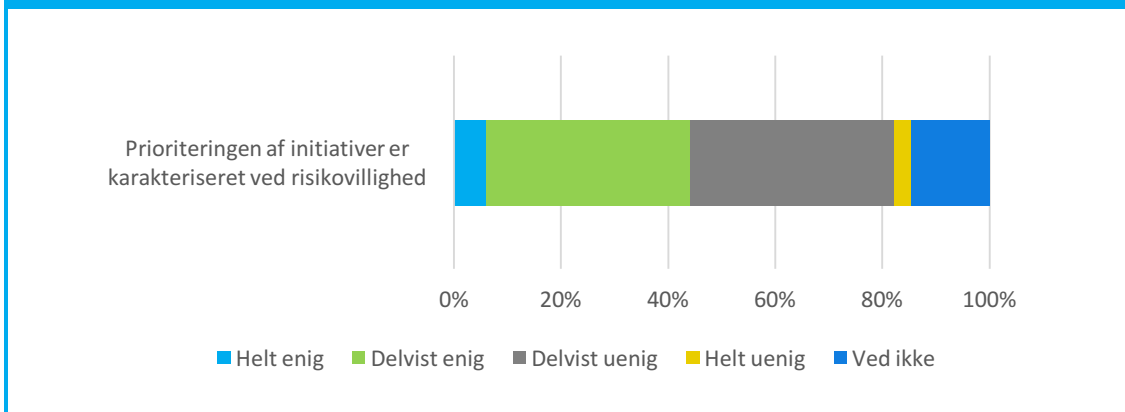
Som vist i figur 4.1. er der også sket en positiv udvikling i respondenternes vurdering af processen omkring initiativudviklingen. Men figuren viser samtidig, at der stadig er rum for forbedringer.

Det er dog indledningsvist væsentligt at påpege, at EU's strukturfonde stiller krav om at midlerne fordeles til aktører med den fornødne organisatoriske kapacitet til at løfte større udviklingsprojekter med mange deltagere, hvilket generelt gør det vanskeligt for små aktører at være lead på projekter. Desuden sætter statsstøtteregele begrænsninger for, hvad regionale midler kan anvendes til. Fx kan de ikke anvendes som "risikovillig kapital" til virksomheder.

Ikke desto mindre har flere interviewpersoner en fornemmelse af, at det ikke er de mest innovative og effektfulde initiativer, der prioriteres i Vækstforum. Fornemmelsen kommer bl.a. fra aktørernes baglande eller egne organisationer, hvor de har kendskab til ansøgere, der ikke har fået projekter igennem screeningsprocessen.

De samme interviewpersoner problematiserer, at der eksisterer en "Matthæuseffekt", idet projektmidlerne efter deres udsagn fordeles til de samme aktører, der generelt er kendetegnet ved stor administrativ kapacitet. Som det ses af figur 4.3, er det kun lidt under halvdelen af respondenterne i spørgeskemaundersøgelsen, der vurderer, at initiativprioriteringen er kendetegnet ved risikovillighed.

Figur 4.3. Risikovillighed i initiativprioriteringen

Kilde: IRIS Group. Spørgeskema blandt medlemmer af Vækstforum og den administrative arbejdsgruppe.

Det er dog væsentligt at fortolke både udsagn og spørgeskemaresultater med visse forbehold. For det første er flere af Vækstforummedlemmerne selv projektstakeholders/-ansøgere, og nogle af interviewpersonerne har i den forbindelse oplevet, at deres egne projekter ikke blev forelagt eller prioriteret af Vækstforum.

For det andet kan der være tale om, at mere innovative og risikobetonede projektansøgninger i mange tilfælde ikke redegør tilfredsstillende for effektskabelsen, eller – for det tredje - at aktørerne mangler stærke partnere, der kan hjælpe med at løfte projekterne.

Det er også flere af interviewpersonernes vurdering, at der kan være behov for at undersøge, hvorvidt man kan skabe bedre rammer for at styrke betingelserne for små, innovative, "high-risk-high-gain"-projekter. Interviewpersonerne peger bl.a. på, at betingelserne kunne styrkes gennem en bedre matching af innovative projektholdere med større aktører med henblik på at afsøge muligheder for evt. projektsamarbejder.

Desuden peger nogle interviewpersoner på et vedvarende behov for at styrke vejledning og information omkring formalia og krav, så ansøgere (og Vækstforummedlemmerne) ikke spilder deres tid.

Kapitel 5

Forberedelse og gennemførelse af møder i Vækstforum

5.1 GENERELT OM MØDEFORBEREDELSE OG GENNEMFØRELSE

Vækstforum Hovedstaden understøttes af en organisation bestående af Vækstforumsekretariatet, Arbejdsgruppen og Rådgivningsgruppen, jf. boks 5.1.

Boks 5.1. Det organisatoriske set-up omkring Vækstforum Hovedstaden

Sekretariatet betjener Vækstforum direkte, herunder i forhold til organisering af Vækstforums møder, udarbejdelse af mødemateriale samt som knudepunkt og indstillingsorgan i vurderingen af de indkomende ansøgninger. Sidstnævnte indbefatter bl.a.;

- Løbende vejledning og information til potentielle ansøgere om, hvad der er muligt inden for rammerne af EU, lov om erhvervsfremme og ReVUS. Dialog med Erhvervsstyrelsen i forhold til endelig legalitetskontrol mv. Betjening af og dialog med hhv. arbejdsgruppe og rådgivningsgruppe.
- Endelig indstilling vedrørende tilsagn/afslag til Vækstforum.

Arbejdsgruppen. Hvert Vækstforummedlem og –observatør er repræsenteret af et arbejdsgruppe-medlem. Arbejdsgruppen skal understøtte Vækstforums arbejde ved at sikre samarbejde, videndeling og koordinering på administrativt niveau vedrørende udviklingen af det fælles videngrundlag, der skaber en stærkere fælles forståelse om regionens vækstudfordringer og styrker de indirekte effekter af Vækstforums arbejde.

Arbejdsgruppen er med til at forberede vækstforummedlemmerne på de faglige og strategiske drøftelser på møderne. Desuden skal arbejdsgruppen understøtte sekretariatets arbejde med at skabe synlighed omkring Vækstforums arbejde og indsats i form af input og facilitering af kommunikationsmateriale.

Rådgivningsgruppen bistår sekretariatet i vurdering af ansøgningerne. Deltagerne i gruppen vurderer ansøgningerne ud fra Vækstforums udvælgelseskræterier, herunder projektansøgningers relevans, mulighed for succesfuld realisering og sammenhæng mellem de foreslåede aktiviteter og projektets resultater og effekter. Deltagerne har alene en rådgivende funktion i forhold til sekretariatets vurdering af de enkelte projekter.

Gruppen er sammensat af ansatte fra Vækstforums ordinære medlemsorganisationer. To medlemmer er udpeget af Kommunekontaktrådet i Hovedstaden, heraf én person med viden om erhvervsområdet og én med viden om arbejdsmarkedsområdet. To medlemmer er udpeget af erhvervsorganisationerne i Vækstforum. Ét medlem er udpeget af de faglige organisationer på arbejdstagerside i Vækstforum og ét medlem er udpeget af viden- og uddannelsesinstitutionerne i Vækstforum. Der er også blevet udpeget suppleanter for medlemmerne, da det er vigtigt, at alle parter deltager i møderne.

Det er således sekretariatet, der er det primære knudepunkt i Vækstforum Hovedstadens organisatoriske setup. Rådgivningsgruppen spiller i tillæg hertil en vigtig rolle som et eksternt "tjek", der skærmer både sekretariatet og vækstforummedlemmerne fra kritik af habilitet, selvsupplering, mv. Sekretariatet er ikke forpligtiget til at følge Rådgivningsgruppens vurderinger i sine ind-

stillinger til Vækstforum, om end det sker i langt de fleste tilfælde. Medlemmerne af Rådgivningsgruppen foretager sine vurderinger individuelt, dvs. gruppen taler ikke altid med én stemme.

5.2 VURDERING AF ORGANISERING OG MØDEFORBEREDELSE

I den tidligere evaluering var der en del medlemmer af både Vækstforum og arbejdsgruppen (den daværende følgegruppe), som rettede kritik mod det organisatoriske setup omkring Vækstforums møder og mødeforberedelse. De påpegede bl.a. at;

- Følgegruppemøderne i for høj grad havde karakter af orienteringsmøder, snarere end faglige/strategiske formøder.
- Sekretariatet dominerede fastsættelsen af dagsordenen for meget.
- Vækstforummøderne var for ensidigt fokuseret på udmøntningen af udviklingsmidler vis-a-vis strategiske drøftelser om Hovedstadens vækst og udvikling.

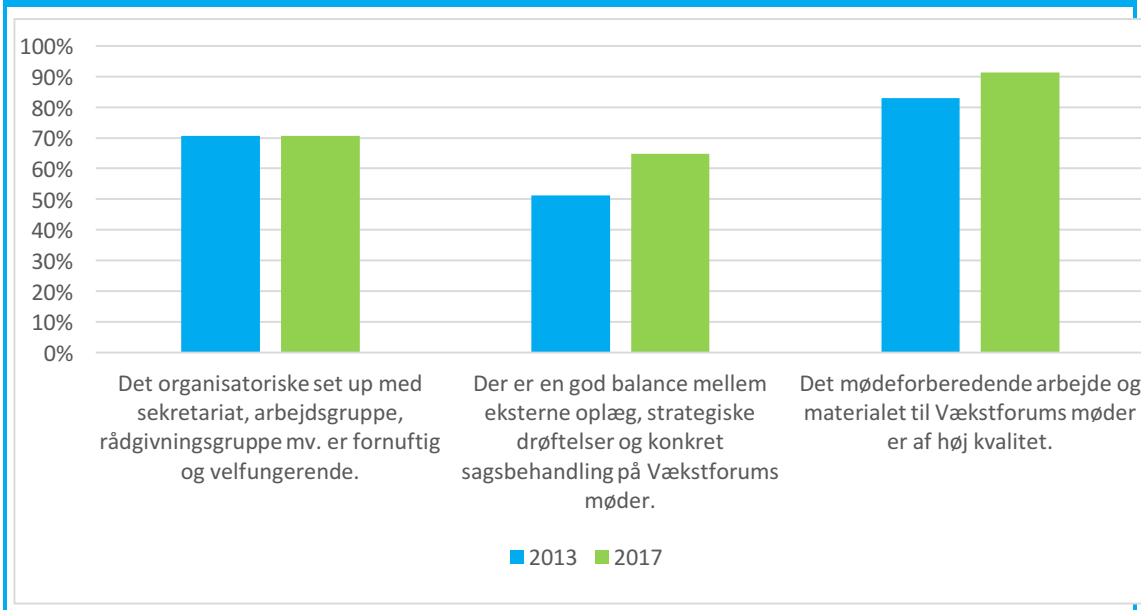
Vækstforum Hovedstaden har siden den sidste evaluering introduceret en række tiltag for at adressere de ovennævnte udfordringer. De omfatter bl.a.;

- Ændret mødeformat med bedre plads til strategiske drøftelser. Derudover afholdes der med jævne mellemrum studieture.
- Kortere dagsordener, herunder som følge af at en række beslutninger kan tages af formandskabet.
- Fokus på korte indstillingsnotater fra sekretariatet.
- Halvårlig projektstatus om fremdrift og resultater af igangsatte projekter.

Som det fremgår af figur 5.1, tyder evalueringen på, at tiltagene har haft en positiv effekt, om end udviklingen ikke er nær så entydig, som tilfældet var i forhold til prioriteringen af udviklingsmidler.

Holdningen til det organisatoriske setup er således uændret, mens holdningen til balancen mellem strategi og sagsbehandling på møderne samt holdningen til det mødeforberedende arbejde har udviklet sig positivt. På det sidste område, viser figuren dog samtidig, at der stadig er potentiale for at skabe en balance, der tilfredsstiller flere af medlemmerne.

Figur 5.1. Vurdering af organisering og mødeform

Kilde: IRIS Group. Spørgeskema blandt medlemmer af Vækstforum og den administrative arbejdsgruppe.

Blandt interviewpersonerne er der generelt stor tilfredshed med sekretariatsbetjeningen, der opleves som kompetent og professionel. Der er over hele linjen ros til det mødeforberedende arbejde samt mødematerialets kvalitet. Det fremhæves også af flere, at der er sket en professionalisering i sekretariatsbetjeningen siden sidste vækstforumperiode.

Interviewpersonerne vurderer endvidere generelt, at der er en rimelig balance på møderne mellem konkret sagsbehandling og strategiske drøftelser. Dog er der flere interviewpersoner, der - i tråd med resultaterne fra spørgeskemaundersøgelsen i figur 3.3 og 5.1 - har et ønske om, at strategiske drøftelser og strategiudvikling får en endnu større rolle.

Et opmærksomhedspunkt, som flere interviewpersoner fra både Vækstforum og rådgivningsgruppen bringer på banen, relaterer sig til samspillet mellem sekretariatet og rådgivningsgruppen. Informanterne påpeger bl.a. at der ind imellem har været uenighed mellem Rådgivningsgruppens vurderinger og sekretariatet.

Nogle Vækstforummedlemmer har fx ikke følt sig tilstrækkeligt oplyst om begrundelserne for uenighederne dér, hvor Rådgivningsgruppen og sekretariatet har haft en forskellig vurdering og indstillet af projektet².

Blandt de interviewede peges der også på, at en central udfordring i forhold til at vurdere projekter består i, at projektmidlerne er underlagt flere forskellige krav og ønsker. Dels ønsker fra Vækstforum og dels generelle EU-regler som gælder for udmøntningen af strukturfondsmidler.

² I den forbindelse er det samtidig vigtigt at understrege, at rådgivningsgruppens faglige indstillinger kun er vejledende, og sekretariatet har mandat til at tilsidesætte indstillingerne.

De forskellige prioriteringer og regler for midlernes udmøntning kan skabe uklarhed mellem de forskellige organisatoriske led (boks 5.1.) om vurderingen af de forskellige projektforslags relevans og egnethed.

Ifølge interviewpersonerne er der i noget omfang blevet rettet op på disse udfordringer i den senere tid. Vækstforum Hovedstaden har således besluttet fem udvælgelseskræterier, som ansøgningerne vurderes efter, jf. boks 5.2.

Boks 5.2. Udvalgelseskræterier for projekter støttet af Vækstforum

Vækstforum Hovedstadens udmøntning af strukturfondsmidlerne beror – foruden de vurderingskræterier, der i øvrigt gælder for EU's Strukturfondsmidler – på fem udvælgelseskræterier, der også gælder for udmøntningen af de regionale erhvervsudviklingsmidler. De omfatter;

1. **Bidrag til realisering af den regionale vækst- og udviklingsstrategi 'Copenhagen – hele Danmarks hovedstad'** Der lægges vægt på, at initiativets effektkæde tydeligt demonstrerer, at initiativet bidrager til at indfri ét eller flere af strategiens effektmål.
2. **Vækst og/eller jobskabelse.** Der lægges vægt på, at initiativet har en vækst- og/eller jobskabende effekt i hovedstadsregionen.
3. **Samarbejdskreds med relevante kompetencer og ressourcer.** Der lægges vægt på, at initiativet gennemføres af en samarbejdskreds, der bidrager med nødvendige kompetencer og ressourcer, faglige såvel som projektledelsesmæssige, til en succesfuld gennemførelse af initiativet. Hvor det vurderes relevant, vil der tillige blive lagt vægt på graden af kontant medfinansiering og/eller bidrag i form af arbejdstimer.
4. **Projektstørrelse og levedygtighed.** Der lægges vægt på, at der er tale om et større initiativ med markante resultater.
5. **Regionale løsninger på regionale udfordringer.** Der lægges vægt på, at initiativet adresserer regionale udfordringer, og at løsningerne bygger videre på og skaber synergi med eventuelle eksisterende initiativer og med Greater Copenhagen.

Men idet både visse Vækstforummedlemmer såvel som medlemmerne af Rådgivningsgruppen stadig bringer problemstillingerne op, er det vurderingen, at der kan være et behov for at skabe mere klarhed i samspillet mellem rådgivningsgruppen og sekretariatet, om hvad der lægges vægt på i udmøntningen af udviklingsmidler.

Endelig er der en række interviewpersoner, der betoner at sekretariatets arbejde er udfordret af at befinde sig i krydsfeltet mellem rådgivningsgruppens faglige vurderinger, den strategisk-politiske dagsorden i REVUS og Vækstforummedlemmernes egne prioriteringer, herunder projekter, som aktørerne selv deltager i. Det er en svær opgave, og de pågældende interviewpersoner fremhæver, at sekretariatet arbejder professionelt og struktureret trods disse vilkår.

Kapitel 6

Opmærksomhedspunkter i den næste vækstforumperiode

6.1 VÆKSTFORUMS ARBEJDSFORM

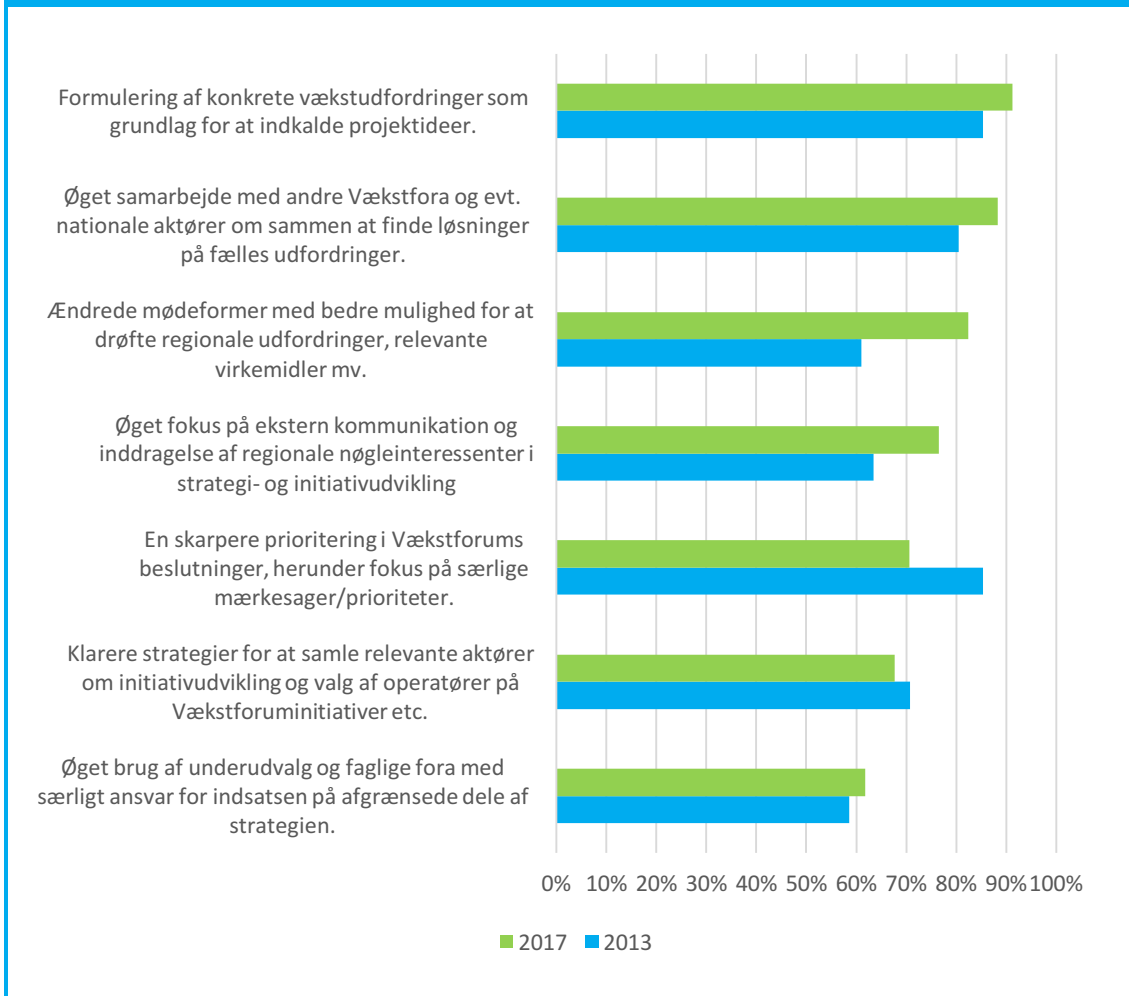
Evalueringsarbejdet har også haft fokus på at afdække indsatsområder og konkrete tiltag, der kan styrke Vækstforum Hovedstadens arbejde fremadrettet. Indsatser til styrkelse af arbejdsformen har både været et tema i spørgeskemaundersøgelsen og i interviewene med medlemmer af Vækstforum.

I spørgeskemaundersøgelsen er der fokus på, om en række konkrete tiltag vurderes at kunne øge værdien af Vækstforums arbejde. Kategorierne af tiltag er de samme som i evalueringen af den foregående vækstforum periode.

En række af de konkrete tiltag, der spørges til, har Vækstforum allerede arbejdet med i indeværende periode. Fx har Vækstforum gjort en betydelig indsats for at kortlægge konkrete vækstbarrierer og efterspørge initiativer, der adresserer kritiske vækstudfordringer. Resultaterne skal ikke tolkes som et udtryk for, at medlemmerne nødvendigvis er utilfredse med den indsats, der er gjort. Det er et udtryk for, hvilke knapper der kan skrues på i forhold til at sikre en arbejdsform, der yderligere kan styrke værdien af vækstforums indsats.

Et flertal blandt medlemmerne vurderer, at værdien af Vækstforums arbejde kan øges gennem indsatser inden for en bred vifte af områder. Det fremgår af svarene i figur 6.1.

Figur 6.1. Vurdering af om følgende tiltag vil kunne øge værdien af Vækstforms arbejde (% i høj grad eller i nogen grad).

Kilde: IRIS Group. Spørgeskema blandt medlemmer af Vækstforum og den administrative arbejdsgruppe.

Resultaterne viser, at en høj og stigende andel af medlemmerne i Vækstforum og arbejdsgruppen i høj grad eller nogen grad mener, at værdiskabelsen af Vækstforums arbejde kan styrkes ved at fastholde og udbygge en indsats på følgende fire områder;

1. Formulere konkrete vækstudfordringer for Hovedstadsregionen, der kan anvendes som afsæt for indkaldelse af projektforslag (91%).
2. Styrke samarbejdet med andre vækstfora og nationale aktører om konkrete tiltag (88%).
3. Introducere ændrede mødeformer der giver bedre mulighed for at drøfte regionale udfordringer og relevante virkemidler (82%).
4. Sætte øget fokus på ekstern kommunikation og inddragelse af regionale nøgleinteressenter i strategi- og initiativudviklingen (77%).

Ad 1) Det første område handler om, at der kan opnås større effekt af vækstforums prioriteringer, hvis der skabes større klarhed omkring de konkrete vækstbarrierer og udfordringer, som vækstforum ønsker adresseret.

Blandt de interviewede medlemmer peges på, at det fx kan ske ved at styrke det analytiske grundlag, som danner udgangspunkt for de tematiserede calls og derigennem blive mere konkret i forhold til vækstudfordringer i annonceringsmaterialet. Andre peger på, at vækstforum bør blive bedre til at engagere relevante regionale aktører – både i og uden for vækstforum - i udviklingen af konkrete løsninger.

Interviewpersonerne har bl.a. peget på, at det kan være relevant at afsætte en mindre pulje af midler til igangsættelse af analyser af vækstudfordringer og -potentialer. Det kan både føre til et styrket grundlag for indkaldelse af ansøgninger og bidrage til øget fokus og styrket engagement omkring regionale vækstudfordringer blandt Vækstforums medlemmer fx gennem oplæg og drøftelser på møderne.

Ad 2) Det andet indsatsområde handler om, at Vækstforum kan opnå større effekt af deres indsats ved at styrke samarbejdet med nationale aktører og regionale vækstfora på udvalgte områder. Et eksempel som fremhæves af flere vækstforummedlemmer er vækstforums engagement i udviklingen af Greater Copenhagen-samarbejdet, der af flere fremhæves som et område, hvor vækstforum har bidraget til et stærkere regionalt og lokalt samarbejde om vækstindsatsen, som på længere sigt kan have en betydelig effekt.

Enkelte vækstforummedlemmer efterlyser, at vækstforum bliver bedre til at "byde ind" på relevante temaer i den nationale vækstdagsorden og engagere nationale myndigheder i regionale indsatser. Andre efterlyser, at samspillet med Danmarks Vækstråd i højere grad bruges til at sætte nationalt spot på vigtige regionale vækstudfordringer i Hovedstadsregionen.

Ad 3) Det tredje indsatsområde handler om at udvikle og justere i formatet for vækstforummøderne. En relativ høj andel vurderer, at der kan være brug for mere plads til strategiske drøftelser om regionale vækstudfordringer og relevante virkemidler på vækstforums møder.

Blandt de interviewede medlemmer peges der bl.a. på vigtigheden af, at Vækstforum fastholder og udbygger de mere strategiske, principielle diskussioner af, hvad Vækstforum ønsker at lægge vægt på ift. strukturfondsprojekter ved starten af en ny periode – både i forhold til konkrete vækstudfordringer der skal adresseres og karakteren af virkemidler, der ønskes afprøvet. En vigtig balancegang i den forbindelse handler om dels at respektere de krav og begrænsninger, der gælder for EU's strukturfondsmidler, og samtidig fastholde fokus på at målet er initiativer, der adresserer konkrete vækstudfordringer.

Det er også foreslået at det strategiske indhold styrkes ved, at Vækstforum udvælger sig nogle mærkesager som gives særlig opmærksomhed og bliver omdrejningspunkt for mødernes. Konkret foreslås det, at enkelte vækstforummøder afholdes som tematiske drøftelser ude af huset, fx et møde om Københavns infrastrukturudfordringer afholdt i lufthavnen o. lign.

Der er allerede i indeværende vækstforumperiode gjort en indsats for at styrke det strategiske indhold, bl.a. via øget brug af oplæg fra udvalgte medlemmer mv. Det er dog værd at notere, at der trods denne indsats er en noget højere andel af medlemmerne, som i indeværende periode

efterlyser bedre plads til strategiske drøftelser sammenholdt med resultaterne i den foregående periode.

Det kan bl.a. hænge sammen med, at Vækstforum i foregående periode brugte mere tid på udviklingen af sin egen erhvervsudviklingsstrategi, mens det strategiske arbejde med udvikling af ReVUS har fyldt mindre i indeværende periode. En del af de interviewede Vækstforummedlemmer efterlyser, at Vækstforum bliver mere dagsordensættende. Når en højere andel af medlemmerne efterspørger bedre plads til strategiske drøftelser, kan det også være udtryk for et ønske om at afsætte tid til drøftelser af konkrete mærkesager mv.

Ad 4) *Det fjerde indsatsområde*, hvor en høj og stigende andel af medlemmerne i Vækstforum og arbejdsgruppen mener, at der kan gøres en indsats og opnås større effekt, handler om at styrke Vækstforums eksterne kommunikation og inddragelse af regionale nøgleinteressenter i løsningen af regionale vækstudfordringer.

Interviewpersonerne peger på, at styrket ekstern kommunikation fx gennem dagsordensættende arrangementer, tiltag, analyser mv. kan være et vigtigt element i at sikre Vækstforum en større afsmittende effekt på de strategiske drøftelser og prioriteringer blandt relevante nøgleaktører i regionen.

Blandt interviewpersonerne peger flere på, at arbejdsformen i Vækstforum med fordel kan gøres mere forpligtende fx ved at nedsætte arbejdsgrupper og underudvalg, som får ansvar for at arbejde med løsninger på en konkret vækstudfordring eller stå i spidsen for kommunikation af særlige indsatsområder, mærkesager mv.